

NBA
Bestuur & ACB
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
consultaties@nba.nl

Utrecht, 19 mei 2022

Betreft: Consultatie Versterking van het regelgevend proces

Geachte collega's,

Met veel belangstelling heeft SRA kennisgenomen van de consultatiepaper Versterking van het regelgevend proces, en de onderliggende rapporten en documenten. We maken graag van de mogelijkheid gebruik om hierop te reageren. Voorafgaand aan onze zienswijze, vinden we het van belang om het volgende te benoemen:

Fait accompli?

Op 16 mei jl. organiseerde het NBA-bestuur een rondetafelgesprek in het kader van consultatie over de vernieuwing van het regelgevend proces. Onze afdronk van de rondetafel is dat al vooruitgelopen werd op de concrete invulling van de geconsulteerde voorstellen, waaronder een BOB. Daarmee veronderstellend dat zo'n orgaan dé oplossing is van het geconstateerde probleem: een fait accompli.

Op basis van het geschetste proces richting Algemene Ledenvergadering zouden onzes inziens de benoemde kernthema's c.q. voorstellen, mogelijke andere verbeteralternatieven voor transparantie of stakeholderparticipatie of zelfs de consultatievragen onderwerp van discussie moeten zijn. Deze observering onderschrijft de noodzaak dat de NBA op zoek moet naar versterkte zorgvuldigheid in processen.

Wat is de aanleiding?

Het consultatiedocument Beter geregeld noemt de wijze van financiering en governance van de IAASB en IESBA (destijds nog opererend onder de vlag van IFAC), aanleiding voor een betere borging de inbreng van het publiek belang in internationaal belang.

De meest expliciete aanleiding voor de discussie over de toereikendheid van het Nederlandse model van beroepsregelgeving, is anders van aard. In het eindrapport van de Monitoring Commissie Accountancy 'Spiegel voor de accountancy' wordt de invloed van accountantsorganisaties – via hun afvaardiging in beleidsvormende en regelgevende gremia - te groot geacht. Meer specifiek: de invloed van de grote kantoren op het proces van regelgeving.¹

¹ Monitoring Commissie Accountancy, Spiegel voor de accountancysector (januari 2020), paragraaf 3.6

‘De MCA heeft voorts de observatie dat die invloed en dominantie zich eveneens doet gelden binnen diverse overleggrems binnen de NBA en ook ten aanzien van de totstandkoming en invoering van auditstandaarden en NBA-communicatie.’

Die vaststelling leidt de MCA tot de volgende conclusie: *‘De MCA acht de invloed en beïnvloeding vanuit de Big4 op de NBA en het NBA-beleid te groot. De conclusie van de MCA is dan ook dat de structuur en werkwijze van de NBA ‘false by design’ zijn. De wettelijke taken van de NBA bestaan onder meer uit het bevorderen van een goede beroepsuitoefening door accountants, het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van accountants en het zorgdragen voor de eer van de stand. Dat zijn taken die zijn gericht op het individu (de NBA-leden) en niet op accountantsorganisaties. De praktijk is echter te vaak dat juist de belangen van accountantsorganisaties en niet die van individuele leden voorop staan.’*²

Ergo: het borgen van het publiek belang, de veranderende behoeften en verwachtingen van stakeholders en maatschappij of het regelgevend proces an sich zijn in eerste aanleg niet het issue; het gaat (volgens de MCA) om de rol die de grote kantoren spelen binnen de beroepsorganisatie. Wanneer bovenstaande aanleiding is voor het versterken van het regelgevend proces – en dat schetst het consultatiedocument -, dan is het van belang dat de NBA daarvoor een oplossing zoekt. En geen nieuwe structuur ‘false by design’ creëert die niet de oplossing biedt voor een geconstateerd probleem.

Onze observatie is dat accountantsorganisaties een verzameling zijn van individuele professionals (NBA-leden), die allen binnen de context van de organisatie werken en hun gedrags- en beroepsregels uitoefenen. Vertegenwoordigers van welk kantoor dan ook (ook die uit de mkb-praktijk) zullen bij hun werk in welk NBA-gremium dan ook, te allen tijde die (praktische) context meenemen. Daarnaast moeten we constateren dat het gemiddelde mkb-kantoor (ook de grotere kantoren opererend in het Wta-domein) over het algemeen noch de resources noch de individuele kennis in huis om een actieve bijdrage te kunnen leveren. Hieronder gaan we verder in op betrokkenheid van accountants werkzaam in het mkb.

Zienswijze en aanbevelingen

SRA vindt dat het regelgevend proces voor verbetering vatbaar is. Wij zijn voorstander van

- meer duidelijkheid over het proces in zijn algemeenheid,
- betere betrokkenheid van accountants bij de totstandkoming van (in de praktijk toepasbare) gedrags- en beroepsregels,
- (proactieve) consultatie van meerdere stakeholders zoals al per wet geregeld is en daarmee geen voorstander van een BOB,
- meer transparantie in het proces na consultatie, en
- betere communicatie.

Hieronder vindt u een puntsgewijze samenvatting van de gedachtewisseling binnen SRA: de commissie Kwaliteit Vaktechniek en het SRA-bestuur hebben de greenpaper gezamenlijk en vanuit hun eigen perspectief besproken.

² Monitoring Commissie Accountancy, Spiegel voor de accountancysector (januari 2020), pagina 187-188

1. De kern van de discussie is: het proces staat ter discussie en niet de inhoudelijke invulling ervan. De vraag is: lost de BOB dit op of moeten we naar andere oplossingen?
2. Het huidige proces ten aanzien van de gedrags- en beroepsregels is onderwerp van zelfregulering. Het gaat hier met name om gedetailleerde en technische regelgeving en beroepsethiek, van belang voor de goede en juiste uitvoering van werkzaamheden door de accountant in zijn dagelijkse praktijk. Van belang is om juist degenen die de regelgeving dagelijks moeten hanteren, nog meer te betrekken bij het proces.
3. Het huidige proces is oorspronkelijk zo ingeregeld en bedoeld dat het NBA-bestuur op afstand staat. Hier gaat het om een goede uitvoering van dit proces, zonder grensverkenning. Het proces moet wel zodanig worden ingericht dat het niet afhankelijk is van de betrokken poppetjes.
4. Het proces voorziet al (bij wet) in het betrekken van intern en extern belanghebbenden en stakeholders, voor vaststelling van alle verordeningen en nadere voorschriften op het wettelijke (publieke) domein. De wetgever heeft hiermee nadrukkelijk beoogd (gezien de memorie van toelichting) om ook anderen dan accountants hun visie te laten geven op de regelgeving. Belanghebbenden kunnen dus invloed uitoefenen. Dit proces kan wel beter worden gefaciliteerd en gecommuniceerd door de NBA. Hiervoor is echter geen BOB noodzakelijk.
5. Belangrijk is om meer transparantie in het proces te brengen. Na consultatie ontstaat een black box. Het ACB zou haar afwegingen en keuzes (in een Memorie van toelichting) openbaar moeten maken richting eindproduct.
6. Waar het gaat om doorvertaling van internationale en Europese wet- en regelgeving, kan ook meer inzicht worden gegeven in de betrokkenheid van de regelgevende instantie.
7. Ten aanzien van betrokkenheid van accountants werkzaam in de mkb-praktijk: de gemiddelde mkb-kantoren hebben de resources en de individuele kennis niet om de ingewikkeldheid van de regelgeving te doorgronden. De mkb-leden in het ACB krijgen daardoor onvoldoende voeding en input vanuit de dagelijkse praktijk. Ons voorstel is om die input te organiseren en proactief te activeren vanuit het ACB zodat de belangen op alle domeinen goed worden behartigd. Aansluitend bij onze eerdere opmerking over de praktische context waarin professionals werken: SRA vertegenwoordigt een groot deel van de professionals werkzaam in (alle domeinen van) de mkb-praktijk en kan indien gewenst daarbij een rol spelen.
8. Naast het aan de voorkant van het proces betrekken van accountants werkzaam in de mkb-praktijk, stellen wij met de NBA Commissie MKB voor om een mkb-toets in te voeren zoals dat ook bij wet- en regelgeving van de centrale overheid gebeurt. Doel van zo'n toets is om te kijken naar de proportionaliteit van de voorgestelde regelgeving en de praktische uitvoerbaarheid in de mkb-praktijk.
9. Onzes inziens bestaat een goed kader en raamwerk om het regelgevend proces effectief te laten verlopen. Dit kan het (A)CB optimaliseren door zelf nadrukkelijker 'tegenspraak' organiseren, door in gesprek te gaan met de buitenwereld, door duiding te geven en meer transparantie te geven over de inhoudelijke zienswijzen en standpunten. Door het land meer in te gaan, krijgt het (A)CB ook meer gezicht en een pro-actiever profiel, en daarmee een meer gedragen en meer onafhankelijke (lees sterke) positie (van het NBA-bestuur).

10. Als het proces op deze wijze meer ingeregeld wordt, zien wij ook een rol voor het (A)CB weggelegd in het beheer van de AQI's. (in het verlengde van bijvoorbeeld de VGBA).

Tot slot

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid deze reactie op de consultatie nader toe te lichten.

Met collegiale groet,
Namens SRA

Diana Clement AA RA
bestuursvoorzitter

Paul Dinkgreve RA
voorzitter Commissie Kwaliteit Vaktechniek